

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa Marian ilmestyspäivästä 22.3. ja päättyy 5. sunnuntaihin pääsiäisestä 17.5.

Odottavia äitejä

MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ

LUUKAS 1:39 – 45

22.3.

Kaamos on taittunut. Viikon kuluttua siirrämmekelloja tunnilla eteenpäin. Meillä on kiire kesään. Neljäkymmentä päivää kestävä violetin paastonajan katkaisee valkoisen juhlavärin Marian ilmestyksen päivä. Golgatalle ei ole enää pitkä matka ja jouluunkin vain yhdeksän kuukautta. Jeesus kuoli juutalaisen kalenterin mukaan Nisankuun 14. päivänä (v. 30 jKr se taisi olla 9.4), joka roomalaisessa kalenterissa vastaa maaliskuun 25. päivää. Juutalaisuudessa ajateltiin profeettojen syntymä- ja kuolinpäivän ajoittuvan samaan. Kristityt päätyivät viettämään joulukuun 25. päivää Jeesuksen syntymäjuhlan jo paljon ennen kuin keisari Aurelius määräsi päivän valon juhlaeksi v. 274 jKr.

Lapsen odotuksen ilossa ja hämmennyksessä Maria tekee noin 100 km matkan Galilean Nasaretista lähelle Jerusalemiä Sakariaan ja Elisabetin sukulaistaloon. Monen vuoden hiljaisen surun ja hartaitten rukousten jälkeen Elisabetkin odotti lasta. Oli paljon puhuttavaa, jota ei tilapäisesti mykkä Sakariaskaan häirinyt. Molemmat äidit olivat elämän puolella, pro life. Joku kirjoittaja paheksui sitä, että abortteja vastustavat ovat monesti sellaisia, joita asia ei varsinaisesti edes koske. Ajattelin, minua se koskee, sillä sainhan syntyä. Juuri siksi puhun sen puolesta, että kaikki saisivat saman oikeuden. Kiitos äiti, että olit elämän puolella ja kiitos Maria ja Elisabet. Tapahtui Johannes Kastajan äidin ja Jeesuksen äidin kirkkohistoriallinen kohtaaminen. Maria lie viipynyt vieraana kolmisen kuukautta.

Vanhempi ja nuorempi ovat toistensa uskottuja. Hengellisillä isillä ja äideillä on aina ollut erityinen tehtävä Jumalan seurakunnassa. Onko heitä? Raamattu ilmoit-

taa Jumalan Isäksi. Omista isä-suhteen ongelmista voi osaltaan johtua se, että Jumalaakin on vaikea lähestyä. Joissakin kirkoissa Maria on tullut suorastaan välittäjäksi, jollaista tehtävää Raamattu ei kuitenkaan hänelle osoita. Samoin kuin lapsi ja perhe, tarvitsee seurakuntakin isän viran ja äidin viran. Jumalan kokemisen ongelmaa ei ratkaise se, että isät ryhtyvät äidin virkaan ja äidit isän virkaan.

Lasta odottavien äitien kohtaamisessa tapahtuu ihmeellisiä asioita, jotka saavat pohtimaan sitä, mitä lapsi on jo kohdussa. Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, mutta kuuliko lapsi hänen kohdussaan-kin? Kohtu-nimisessä osoitteessa lapsi elää äidin ilot ja varmaan surutkin. Lapsi kohdussa hypähti ja äiti ja lapsi täyttyivät Pyhällä Hengellä. Elisabet ääntään korottaen sanoo eritellen Marian ja hänen kohtunsa hedelmän siunatuiksi. Sitten Elisabet hämmästelee sitä kunniaa, että ”Herrani äiti tulee luokseni”. Mitä tämä kertoo meille sikiön ihmisarvosta? Jumalan kansa on syvästi murheellinen abortista, joka on vakavampi ratkaisu kuin mitä yleinen mielipide siitä ajattelee.

Evankeliumikohta päättyy Uuden testamentin ensimmäiseen autuaaksi julistamiseen. Se tulee ”minun Herrani” -tunnustuksen jälkeen. Evankeliumien viimeisen autuaaksi julistamisen saa Tuomas ylönousseelta Jeesukselta sanottuaan saman tunnustuksen. ”Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat.” (Joh 20:29) Kirkkoisä Tertullianus toteaa uskon kamppailusta: Kumpi on helpompi uskoa, se että Jumala syntyy vai että Jumala kuolee? Sekö, että häntä imetetään vai haudataan? Jumala kuoli on uskottavaa, koska se on hulluutta, nousi kuolleista varmaa, koska mahdotonta. Kieltäminen ei ole Raamatun tulkintaa, vaan Raamatun torjumista. ●

Keijo Rainerma

Kankaanpään kirkkoherra

Kettu ja kana

LUUK. 13:31 – 35

5. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 29.3.

Tapaamme Jeesuksen jostakin sellaisesta, mitä emme odottaissi: nimittelemästä. Meillä on taipumus leimata ihminen jollakin sanalla: pyrkuri, ylimielinen, radikaali, konservatiivi, liberaali, peluri, tehosekoittaja. Jumalanpalvelus on perheohjelma. Nuorison käyttämät ja TV:sta tutut nimittelyt on saarnasta karsittava. Tavallista on, että poliittisia johtajia nimittellään.

Yleensä fariseukset olivat Jeesusta kampittamassa, mutta nyt he varoittavat. ”Olet Herodeksen tappolistalla.” Onko varoitus vilpiton, vai kiirehtivätkö he Jeesuksen kulkua Jerusalemiin? Onhan heidän puolueensa siellä kohtisillään Jeesusta pidättämässä. Ihmisten aitoutta ja motiiveja on vaikea arvioida eikä pidä leimata koko ryhmää sen jonkun edustajan perusteella. Raamattu kertoo fariseuksista siksikin, että löydämme itsemme heidän joukostaan. Tässä maailmassa kristityn täytyy olla valmis siihen, että hänellä on vanhurskaat ja hyvät ihmiset vastassaan. Ihminen pääättelee: On parasta kulkea väkijoukon mukana ja jos joukkoja on kaksi, niin suuremmassa. Kristitty puolestaan löytää itsensä yleensä vähemmistössä. Jos toisin on, on syytä tarkistaa edesottamukseen.

GALILEAN KETTU

Galilea oli Herodes Antipaan hallintoalue. Miehistä ja nukkehallsijoita vihattiin. Verot olivat raskaat: neljännes keisarille ja toinen neljännes paikallis-hallinnolle. Huomattava osa maata oli ulkomaisilla omistajilla ja muutkin tilanomistajat asuivat kaukana. Juutalaisten oli helppoa ulkoistaa paha miehittäjiin ja sortajiin. Sitten tuli Jeesus, joka sanoi, että hänen oman kansansa ihmistenkin

tehtävä parannus. Mutta nyt Jeesus lähettää terveisiä ”sille ketulle”. Sana ilmaisi kieroja ja turhanpäiväistä ihmistä. Jeesuksen silmissä Herodes ei ollut suora eikä suuri. Jeesuksen kärsimystiellä Antipas on ainoa, jonka edessä Jeesus täysin vaikkenee. (Luuk 23:8) Kun Jumala vaikkenee, on tuomio kohdannut ihmisen jo tässä ajassa. On sanottu: myötäkäymisissä Jumala kuiskaa, sanassaan hän puhuu, vastoin-käymisissä huutaa. Jos torjumme hänen puheensa, tapahtuu se kauhea asia, ettei tapahdu mitään. Pilvi on ohi, jää kuivuus. Tosin Jumala voi olla ääneti myös usko-vaisensa kohdalla. (Sefanja 3:17) Herodes oli kettu myös siksi, että hän nautti hallitsijan etujaan, vaikka kansa voi huonosti. Jeesus osoitti oikean hallitsijan mieltä parantamalla ja ruokkimalla. ”Tänään, huomenna ja seuraavanakin päivänä minun on jatkettava kulkuani.” Työn ja matkan loppu on Jumalan kädessä. Kalenterikin on Jumalan. Jeesusta hoputettiin, mutta hän nöyrtyi Jumalan aikatauluun.

JERUSALEMİN KANA JA AUTIOTALO
Kun 23-vuotias Jeremia aloitti profeetan toimensa v. 627 eKr, hän varoitti ja ennusti Jerusalemin kohtalon 40 vuotta ennen kuin se tapahtui v. 586 eKr. Oli myös muita aikalaisprofeettoja. (Jes 26:20-24; 2 Kun 21:16) Jeesus viittaa näiden profeettojen kohtaloon. Jeesus on varoittanut kaupungin kansaa ja ennustanut Jerusalemin kohtalon. Se toteutui 40 vuotta myöhemmin.

Öljymäen rinteessä Getsemanen lämpuolella paikalla, jossa jo varhain on ollut kristittyjen kokoontumispaikka, on nykyisin Dominus flevit -kappeli. Pieni kaunis kappeli on kyöneen muotoinen. Sen alttaritauluna on ikkuna Jerusalemiin päin ja alttaripöydässä mosaiikkikuva kanaemo poikasineen. Vaaran uhatessa kana kokoaa poikasensa ja asettuu levitetyin siivin niiden päälle. Syösyvä haukka vie

emon, poikaset säästyvät. Kohta lausuu sidottu Herramme ”antakaa näiden menä”, ja kun hän ojentaa kätensä naulattaviksi, hän rukoilee ”Isä, anna heille anteeksi”. Kun hän ei enää voi laskea käsiään heidän päälleen siunaamaan ja parantamaan ja kun hänen kielensä kuivuu sanatomaksi, hän tekee heidän puolestaan vielä enemmän: antaa henkensä.

”Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi”, sanoo Jeesus. ”Mutta te ette ole tahtoneet tulla.” Tahtominen tarvitaan, mutta senkin vaikuttaa Jumala. (Fil 2:13) Miksei kaikille, jää salaisuudeksi. ”Kaikille, jotka ottivat hänet vastaan... ja sitä, joka tulee” (Joh 1:12; 6:37) Vielä kuuluu Jeesuksen ääni: ”Myös tulkaa heikkouskoiset, te väsyneet ja murheiset...” (Virsi 151:2)

Raamattu puhuu elämän lyhyydestä ja katoavaisuudesta ”ei hän enää palaa taloonsa...” (Job 7:10) Nykykäännöksessä huone on temppele. Mihin turvaavat kuolevaiset, jos temppeleissä ei enää asu Herra. Jumalasta voidaan puhua, mutta Jumala ei puhu. Jää juhlaa ja -menot, muttei ole enää sitä juhlaa, kun syntinen kääntyy ja josta taivaskin iloitsee. Ensin poistuu Jumalan sana ja Henki, sitten seurakunta ja lopulta autio kirkko myydään muihin tarkoituksiin. Mutta näkymme ei ole näin harmaa. Herramme on antanut paluulupauksen. (Ilm 1:7) ●

Keijo Rainerma

Nardukset Jeesukselle

JOH 12:1 – 8

PALMUSUNNUNTAI 5.4.

Jeesus ja hänen todistajansa ovat sitten Betanian, Euroopan ensimmäisen nimeltä tunnetun kristityn liikenaisen Lyydian - vieläkin kauempaa Sarpatin lesken - saaneet näitä vieraanvaraisia levähdys- ja lautaumisasemia, joiden merkitys evankeliumille ja Jumalan valtakunnan työlle on

ollut suuri. Näiden suurenmoisten naisten sydämen ja kotien avautumisen taustalla on ollut samankaltainen kokemus. Jumalaa pelkäävinä he ovat ensin palvelleet Jumalaa ajatellen, että täytyy tehdä ja antaa jotakin Jumalalle. He tunsivat Jumalan lain vaativuuden ja Jumalan rakkauden ja hyvydenkin, mutteivat vielä armoa. Sitten Betanian Maria opetti, että saa tyhjin käsin ja sydämin asettua Herran jalkojen juureen ja vain ottaa vastaan. Toki sitten Nooan, joka sai armon, ja kapteeni Korneliuksen päivien, on Jumalan armo joillekin miehillekin kirkastunut. Maailmassa tekeminen on ensisijaista. Tekemisellä ansaitaan oleminen - vaikkapa eläkkeellä. Jumalan valtakunnassa ensisijaista on armo, saa olla - Jeesuksen tekemisen perusteella.

Jeesusta on hoputettu suuntaan jos toiseen. Jumalan aikataulu ei ole helppo ihmiselle, jolla aikaa on vain vähän. Jeesus ei suinpäin kiirehtinyt kärsimystielle. Sille oli oma viikkonsa ja se alkoi nyt kuusi päivää ennen pääsiäistä. Jeesus ja Lasarus-ihme saivat väen liikkeelle. Raamatun edellinen käännös toistaa 12:1 jakeessa Jeesus-nimen: Johanneksen evankeliumissa Jeesus on suuri. Nyt ei olla tutussa sisarusten kodissa, mutta Marttan kädet ovat puuhassa. Ilmeisesti hänellä on nyt Marian sydän, sillä mitään merkkiä närkästyneestä uhrautuvaisuudesta ei enää ole, vaikka vieraita lienee enemmän kuin silloin harmaana päivänä. (Luuk 10:40) Usko Jeesukseen muuttaa ihmistä, vaikei pelastus ihmisen muuttamiseen perustaan. Vainaja pöytäkumppanina on harvinaisuus, mutta ehkä Lasarus mainitaan siksikin, ettei nyt oltu hänen kodissaan. Vastaavan voitelutapauksen kertoo Luukas tapahtuneen fariseus Simonin kodissa Jeesuksen julkisen toiminnan alkupuolella. (Luuk 7:36 - 50)

Maria -sisko yllättää taas. Ne, jotka ovat antaneet itsensä Jeesukselle, ovat usein

innostuneet antamaan muutakin, milloin veneensä, kotinsa, leipänsä ja kalansa. Maria antaa täyden pullon aitoa hyvin arvokasta nardusöljyä. Se saattoi hyvinkin olla äidin syntymälahja tyttärelleen häpäivänä käytettäväksi. Nyt hän on kihlattu Jeesukselle, ja suuri hääjuhla koittaa niin totta kuin morsiamen valmistus on pelastushistorian teema luomisen aamusta täyttymykseen. (Ilm 19:7) Marian rakkaus on aitoa (*pistike*) niin kuin tuoksuvoidekin. Ehkä liittyminen uskoa merkitsevän sanan (*pistis*) alkijuureen avaa aidon rakkauden salaisuuden. Aito usko synnyttää aidon rakkauden eli hyvät teot lähimmäiselle. (Gal 5:6)

Johannes tuntee kirjoitushetkellä lähes 20 vuoden jälkeen voiteen tuoksun. Se on nyt Kristuksen tuoksu. Johannes korostaa jalkojen voittoa ja siten Marian nöyrytmistä halvimman orjan paikalle. Kunniallinen juutalainen nainen piti julkisuudessa hiuksensa sidottuna ja peitettynä. (4 Moos 5:18) Maria on vapaa ihmisistä ja kaikki hänessä ilmaisee, kenelle hän kuuluu.

Johannes tietää kertoa, että toisin kuin Marian voiteen ja rakkauden aitous, Juudas Iskariotin huoli köyhistä ei ollut aitoa. Juudaksen esimerkki haastaa ainakin kahdella vakavalla havainnolla. Olenko opetuslapsi, mutta Jeesuksen kavaltaja? Väli-täntkö oikeasti vähäosaisista, vai puhunko vaan? Tätä ajatellessa kauniit sanat supistuvat vähiin ja jäävät rakkauden teot. Vä-littäminen ja antamisen mieli ovat kiitos-ta Jeesuksesta ja Golgatasta. ●

Keijo Rainerma

Se on täytetty

JOH. 19:16 - 30

PITKÄPERJANTAI 10.4.

”Se on ohi.” Lauseen olen kuullut, kun vaikea tai pelottava tehtävä on suoritettu

tai jännittävä vaihe päättynyt ja joskus silloinkin, kun joku vaikeasti ja pitkään sairastanut on kuollut. ”Se on täytetty”, sanoi viime sanoinaan elämän ja kuoleman Herra. Tutkittavanamme on maailman kuuluisin kuolema. Kuolemassa sinänsä tuskin on tutkimisen arvoista - vaikka kuolemantapaukset kiinnostavatkin ja kuolinsyytutkimukset tehdään - ellei Jeesuksen kuolemalla olisi erityinen merkitys juuri meille. Kolmannes evan-geliumeista käsittelee Jeesuksen kärsimystä, kuolemaa ja ylösnousemusta. Kristillinen usko on meille niin elämänläheinen, koska Jeesukselle se on niin kuolemanläheinen.

”Heidän vaatimuksestaan.” Paikalla ovat edustajamme, niin hurskaat juutalaiset kuin kelpo pakanatkin. Lankeemuksen ensihetkestä ihminen on halunnut päättää itse, olla kuin Jumala. Ihminen valitsee vaikka Barabbaan voidakseen luovuttaa pois Jumalan. Tämä on ollut monien ateististen diktatuurien karmaiseva opetus. Jumala on kuollut - näyttää varmistavan ihmisen autonomian. Sitä he eivät tienneet, että Jeesuksen uhrikuolema oli Jumalankin vaatimus. Meidän asiaamme Jeesus Golgatalla hoiti.

”Hän kulki kaupungin ulkopuolelle.” Jeesuksen kuoleman merkitys selvenee, kun saamme lukea Ilmestyskirjasta (22:14): ”Autuaita ne, jotka pesevät vaatteensa: he pääsevät syömään elämän puusta ja saavat mennä porteista sisälle kaupunkiin.” Jeesus teki työtä vereen kastetulla paidalla, jotta me saamme käydä puhtain vaattein. Jeesus kulki kaupungin ulkopuolelle, jotta me saamme mennä porteista sisälle kaupunkiin. Pääkallopaikkojen takaa kangastaa ylösnousemuksen aamu ja Uusi Jerusalemi. Elämän tarkoitus on uskoa Jeesukseen, rakastaa lähimmäistä ja päästä kotiin.

Jeesuksen yläpuolelle ristiin oli kiinnitetty taulu heprean, latinan ja kreikan

kielellä eli uskonnon, vallan ja kulttuurin kielin. Jeesus on Jerusalemin, Rooman, Ateenan, koko maailman Vapahtaja. Mutta ei ole suhdetta Jumalaan, ei jaloa valtaa, ei syvää sivistystä ja kaunista kulttuuria ilman Jeesusta. Jeesuksen yläpuolelle asetettuna on vain uskonto, turmeltunut valta ja rumuuden kulttuuri. Jos siis hallitset klassiset kielet ja paljon muuta, aseta osaamisesi Jeesuksen alapuolelle.

Pilatus ei tullut Jeesuksen ristin juurelle. Hän kerskui vallallaan, muttei rohennut toimia edes sen mukaan, minkä omatuntonsa ja rouvansa tiesi oikeaksi. Nyt hän on reipas ja rohkea siinä, missä ei ole taisteluakaan. Millaiset ihmiset eivät koskaan tule Jeesuksen ristin juurelle, jossa voisi tapahtua suuria asioita? Pilatus sanoi: Minä olen syytön. Pilatusten ketju on pitkä. Mitä pahaa minä olisin tehnyt, varsinkaan Jeesukselle! Ymmärtääksemme evankeliumin hyvät uutiset, meidän on ensin kuultava huonot uutiset: ”Kaikki ovat syntiä tehneet...ei ole ketään hyvää, ei yhden yhtäkään.” (Room 3) Jos joku sanoo, mitä hyödyttää toistella ihmisen pahuutta, sehän masentaa ja musertaa itsetunnon. Miksi kampanjoidaan esimerkiksi syövästä tai sydänsairauksista? Nehän ovat ikäviä. Niin tehdään, jotta ihmiset hoitaisivat itseään, ajoissa. Syöpä voi tappaa ruumiin, mutta synti hukuttaa sielun ikuiseseen kadotukseen. Mutta syntiin on sataprosenttinen lääke: Jeesuksen sovintoveri.

Kun Jeesus sanoi, ”se on täytetty”, merkitsi se ainakin neljää asiaa. Se merkitsi syntisen sovitusta (2 Kor 5:19), kirjoitusten täyttymistä (Joh 19:28), Jumalan lain (tahdon) täyttämistä (Joh 4:34; Matt 5:17) ja kuoleman ja Saatanan voittamista (Hepr 2:14,15) On löydetty Jeesuksen ajalta papyrukselle kirjoitettuja verokuitteja, joiden tekstin yli on kirjoitettu sama kreikan kielen sanasta johtuva *telestai*, jolla Jeesuksen sanakin on ilmaistu. Se tarkoitti

”maksettu kokonaan”. Raskaat laiminlyöntimme ja muut syntimme on maksettu kokonaan. Voimme hyvin sanoa, että perjantai 9.4 jos vuosi oli 30 jKr, oli hyvä perjantai, *good friday*. •

Keijo Rainerma

Ja hän näki ja uskoi!

JOH. 20:1-10

PÄÄSIÄISPÄIVÄ 12.04.

Jeesuksen tyhjä hauta on historiallinen todistus hänen ylösnousemuksestaan. Pietarin ja Johanneksen saapuessa haudalle ensimmäisenä pääsiäisaamuna se ei ollut aivan tyhjä. Jeesuksen ruumis oli poissa, mutta jotakin oli silti siellä: Jeesuksen käärinliinat. Tämä vaikutti ainakin Johannekseen niin merkittävästi, että hän uskoi ylösnousemukseen. On merkillepantavaa, että tässä kerrotaan ensimmäisen kerran opetuslasten ylösnousemususkosta. Kyse ei ollut hallusinaatiosta. Eivät opetuslapset osanneet odottaa, että heidän opettajansa nousisi kuolleista.

Jeesus oli ristiinnaulittu perjantaina. Haudassa hän oli ylösnousemukseen saakka, mikä tapahtui ennen auringon nousua sunnuntai-aamuna. Naiset saapuivat haudalle tuoden mukanaan yrttejä voidellakseen Jeesuksen ruumiin. Naisia oli vähintään neljä – ehkä useampikin. Matteus sanoo, että ryhmään kuului Magdalan Maria ja toinen Maria – nimittäin Jaakobin äiti. Markus lisää, että myös Salome oli paikalla. Luukas taas toteaa, että Johanna oli myös muiden joukossa. Nämä naiset aloittivat työnsä, kun vielä oli pimeää ja saapuivat haudalle varhain, kun oli vielä vaikea nähdä tarkasti ympärilleen. Haudalle saapuessaan naiset olivat hämmästyksissään löytäessään kiven siirrettyinä pois haudalta. Kuka oli siirtänyt kiven? Kukaan naisista ei kyennyt ajattelemaan, että Jeesus olisi noussut kuolleista. Jonkin ajan kuluttua auringon valo lisää-

tyi ja naisten rohkeus kasvoi. He päättivät katsoa hautaan. Siellä he näkivät kaksi enkeliä. Naiset olivat peloissaan. Enkelin sanat rohkaisivat naisia: ”Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista, niin kuin itse sanoi. Tulkaa katsomaan, tuossa on paikka, jossa hän makasi. Menkää kiireesti sanomaan hänen opetuslapsilleen: ’Hän on noussut kuolleista. Hän menee teidän edellänne Galileaan, siellä te näette hänet.’ Tämä oli minun sanomani teille.” (Matt. 28:5-7).

Samaan aikaan Maria löysi kaksi opetuslasten johtohahmoa: Pietarin ja Johanneksen, jotka oletettavasti olivat Johanneksen kotona missä Johannes huolehti Jeesuksen äidistä ristiinnaulitsemisen jälkeen (Joh. 19:27).

Kaksi opetuslasta riensivät haudalle ja jättivät Marian kauas taakse. Johannes oli nopeampi ja saapui haudalle ensimmäisenä. Hän kurkisti hautaan ja näki käärinliinat. Pietarin saapuessa hengästyneenä hän kurkisti myös sisään hautaan. Tässä yhteydessä alkutekstissä käytetään yleistä näkemistä kuvaavaa sanaa (blepoo); se kuvaa yksinkertaista katsomista ilman sen syvempää merkitystä. Mutta kun Pietari saapuu paikalle, hän tarkastelee käärinliinoja tarkkaavaisesti (thereo). Tässä yhteydessä käytetään siis sanaa, josta tulee sana teoria. Tämä on merkittävää. Se kertoo siitä, mitä Pietari näki ja tarkasteli. Raamatun mukaan: ”Simon Pietari tuli hänen perässään, meni hautaan ja katseli siellä olevia käärinliinoja. Hän huomasi, että Jeesuksen kasvoja peittänyt hikiliina ei ollut käärinliinojen vieressä vaan erillään, omana käärönään.” (Joh. 20:6-7)

Kun Johannes saapui, näki hän sen mitä Pietari oli nähnyt. Tällä kertaa kreikan kielessä käytetään sanaa, joka tarkoittaa ”nähdä ymmärtäen” (oraoo) – ja Johannes uskoi Jeesuksen ylösnousemukseen. Raamattu todistaa Johanneksesta (j.8): ”Ja hän

näki ja uskoi.” (James Montgomery Boicen kommentaaria edellä vapaasti lainaten)

Entä sitten me? Minkä vuoksi me voimme uskoa Jeesuksen ylösnousemukseen? Uskomme Jeesuksen ylösnousemukseen siksi, että siitä kertoivat luotettavat todistajat. Uskomme siihen siksi, että todistus Jeesuksen ylösnousemuksesta avautuu eteemme Raamatun sanan kautta. Jumalan sanaan myös apostolit ja ensimmäiset kristityt ankkuroivat uskonsa. Jeesuksen ylösnousemuksen merkitys avautuu Raamatun ilmoituksen kautta. Kristuksen kuolema ja ylösnousemus julistavat pääsiäisen ilosanomaa: sinun syntisi on annettu anteeksi Jeesuksen kalliin sovintoveren tähden. Sinä saat uskoa syntien anteeksiantamukseen ja saat siihen uskoen olla matkalla kohti iankaikkista elämää. Pietari kirjoittaa: ”...Ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla etkä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan,

hänen, joka tosin oli edeltätiedetty jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten, jotka hänen kauttansa uskotte Jumalaan, joka herätti hänet kuolleista ja antoi hänelle kirkkauden, niin että teidän uskonne on myös toivo Jumalaan.” (1. Piet. 1:18-21 KR38)

Martti Luther muistuttaa Raamatun merkityksestä uskon syntymisessä ja vahvistumisessa:

– – ulkonainen sana [on] vakavin todistus kaikkein Kristuksen töiden seassa. Niin kauan kuin opetuslapset ovat ilman sanaa, eivät he kykene uskomaan Kristuksen nousseen kuolleista. Mutta kun he ovat saaneet sanan, ja Kristus asettaa Raamatun heidän eteensä ja avaa heidän ymmärryksensä, niin he uskovat. Ja vaikka vielä kolme Gabriel

enkeliä olisi tullut heille todistamaan, niin eivät he sellaistaakaan todistusta olisi niin vakavasti ja lujasti uskoivat, kuin he sanaa ja Raamattua uskoivat. Sen vuoksi ei meidän omillatunnoilamme ole mitäkään sen vakavampaa todistusta, kuin ulkonainen, ruumiillinen sana. Me emme taipuisi minkään todistuksien mukaan, ei vihollisten eikä ystäväin, emmekä antaisi niiden itseemme vaikuttaa, jollei Kristuksen oma ääni seurasi, näet, pyhä Raamattu, joka on paras ja vahvin todistus.” ●

Taito Heikkilä

Ylösnoukseen kohtaaminen

JOH. 20: 11–18

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 13.4.

Moniulotteiseksi voisi kuvata Jeesuksen ja Marian välistä vuoropuhelua. Se etenee hyvän elokuvan tavoin: epätoivoa seuraa ihmetys, joka muuttuu lopulta ylitsevuo- tavaksi iloksi. Keskustelun loppupuolella Jeesus kutsuu opetuslapsijoukkoaan tavalla, joka avaa ikkunan koko pääsiäiseen. Hän nimittää seuraajiaan veljiksi (adelphos). Jeesuksella olisi kaikki oikeus kutsua heitä luopioiksi tai pettureiksi. Onhan kyse siitä seurueesta, joka jätti hänet yksin Getsemanen puutarhaan vangitsijoiden käsiin. Kuitenkin hän valitsee tuon tärkeän sanan, veli. Juuri sen tuomaa lohdutusta ja rohkaisua tarvitsevat opetuslapset kaikkein kipeimmin.

Aikaisemmin evankeliumissa on tullut esille toinen määritelmä, ystävä (Joh. 15:15). Kyseessä ei ole vain pinnallinen ystävä, tuttava (hetairoi). Siis sellainen ihminen, johon törmäät silloin tällöin kerrostalon rappukäytävässä. Tiedät hänet, muttet kuitenkaan tunne. Sen sijaan kyseinen kreikankielen sana (philos) merkitsee ystävää, johon ollaan sydänjuuria myöten kiintyneitä. Näin ollen Jeesus kutsuu opetuslap-

siaan valituikseen ja uskotuikseen.

Tyhjän haudan äärellä asetelma syvenee entisestään. Kun Jeesus käskee Mariaa viemään sanaa veljilleen, hän samalla paljastaa Jumalan suunnitelman. Isä on lähettänyt Poikansa ihmiseksi ihmisten keskelle eli näiden veljeksi. Kun rikkiviisaat teologit paneutuvat tähän aihepiiriin, esillä on usein kaksi termiä: inkarnaatio ja kenosis. Jälkimmäinen termi ei tarkoita pelkästään Kristuksen tyhjentymistä jumalallisista ominaisuuksista kuten kunniaista ja majesteettisuudesta. Se pitää sisällään myös tulemisen erityisen kurjaksi ihmiseksi. Toisin sanoen Kristuksessa Jumala itse laskeutui alas ihmisten hätään ja lastasi harteilleen ihmiskunnan ahdistuksen, häpeän, synnin ja syyllisyyden. Varhaiskirkon vaikuttaja piispa Meliton kiteyttää tämän ytimekkäästi saarnassaan: ”Hänet, joka ripusti maan, ripustetaan. Joka takoi taivaat, on taottu puuhun. Joka kiinnitti kaiken, on kiinni puussa. Valtiaista on pahoinpidelty. Jumala on surmattu.” Kaikessa tässä Jeesus on hankkinut ystävilleen lapsenoi- keuden: Jeesuksen Isä on tästä eteenpäin myös hänen omiensa Isä. Jumalan Poika on näin ollen lapseuden välittäjä. Siel- lä, missä hän liikkuu ja vaikuttaa, on läsnä armon ja rakkauden valtakunta, jonka vaikutuspiirissä ihmisen suhde Jumalaan eheytyy, uudistuu ja syvenee. Tähän Lutherkin viittaa Isä meidän -rukouksen selityksessään: ”Jumala tahtoo näin rohkaista meitä uskomaan, että hän on oikea Isämme ja me hänen oikeita lapsiaan.” Tarkka lukija saattaa hämmentyä Jeesuksen sanoista: ”oman Isäni ja teidän Isänne”. Miksei hän vain puhu ”meidän Isästämme”? Sehän olisi paljon luontevampi ja ymmärrettävämpi ilmaisu. Mielestäni monimutkainen lauserakenne alleviivaa Jeesuksen erityislaatuisuutta. Vaikka Jeesus on avannut seuraajilleen pääsyn lapsen asemaan, silti hänen suhteensa Jumalaan on erilainen kuin opetuslasten. Selkeämmin tämä

piirre tulee näkyviin temppelepisodissa (Joh. 7:28–29), Jeesus huutaa kovalla äänellä: ”Te ette häntä [Jumalaa] tunne, mutta minä tunnen hänet, koska tulen hänen luotaan ja koska hän on minut lähettänyt.” Jeesuksen sanoista heijastuu vahva kutsumustietoisuus. Isä on antanut Pojalleen erityisaseman: tämä on saanut elää Isän läheisyydessä. Ja nyt, ajan koittaessa, Poika lähetetään ilmoittamaan tuo tieto koko ihmiskunnalle. Hänen sanomansa on pelastuksen sanoma, jonka kautta välitetään Jumalan lapseus. On tärkeää ymmärtää, ettei Jeesuksen ylösnousemus tuo tähän erityisasemaan muutosta. Tyhjän haudan jälkeenkään ei ole tulossa ketään Pojan vertaista. Päinvastoin juuri ylösnousemisessa ja taivaaseenastumisessa synnin voittaneesta palvelijasta tulee Kristus-kuningas. Varhaiskirkon pääsiäisajan saarnoissa ei vierastettu tai peitelty Jeesuksen aintulautaisuutta. Piispa Meliton asettaa Kristuksen suuhun vahvan kutsun: ”Tulkaa siis tänne, kaikki te ihmisten sukukunnat, te syntien saastuttamat, ja ottakaa vastaan syntien anteeksiantamus – . Minä teidät vien taivasten korkeuksiin. Minä teille näytän iankaikkisen Isän. Minä teidät herätän oikealla kädelläni.” Kun ihminen ymmärtää jotakin Jeesuksen todellisesta olemuksesta, silloin hänen sisimpänsä täytyy hämmästyksestä. Väläys tästä on kuuluttavissa Marian tervehdyksessä: ”Rabbuuni!” Lausahdus on erityisilmaisu. Se on vielä kunnioittavampi tervehdys kuin pelkkä rabbi. Näin Maria tulee ilmaiseeksi oikean asenteen Jeesuksen valtasuuruuden edessä, kunnioituksen. Jumalan Pojan edessä on syytä painua polvilleen ja ru-koilla: ”Herra, olen viheliäinen ihmisraukka. Mutta sinä et häpeä kutsua minua veljeksi. Opeta minua tuntemaan Isää yhä syvemmin.” (Perusta 2/2014) ●

Lasse Pesu

Pastori, Pohjanmaan aluejohtaja,
Suomen Raamattuopisto

Jeesus elää

AP. T. 3:12-20

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ
(QUASIMODOGENITI) 19.4

Päivän teksti opettaa kaksi asiaa: ensin näkin Jeesus elää, ja toiseksi me tulemme osallisiksi tästä elämästä kääntymällä Jeesuksen puoleen.

K. V. Tamminen on sanoittanut hienosti pääsiäisen jälkeisen sunnuntain sanomaa lyhyessä puheessaan nimeltä ”Pyyhitty pois- pyyhitään pois”. Tamminen kirjoittaa: ”Jeesus elää, Jeesus elää. Sitä ilosanomaa kertoo meille tämä pääsiäisaika. Jeesus elää, Jeesus elää. Se hämmästyttävä sanoma kulki kuin kulovalkea epätoivoon vaipuneitten opetuslasten keskuuteen. Naisille, Maria Magdalenalle ja muille hänen mukanaan tulleille naisille, jotka menivät haudalle voidellakseen hänen ruumiinsa, enkeli, taivaallinen sanansaattaja kertoo: ”Ei hän ole täällä, hän on noussut ylös.” Hän elää! Johannekselle kertoi sen tyhjä hauta. ”Hän näki käärinliinan siellä ja hikiliinan, joka oli ollut hänen päässään, ei pantuna yhteen käärinliinojen kanssa, vaan toiseen paikkaan erikseen kokoon käärittynä.” Kaikki oli hyvässä järjestyksessä. Hän näki ja uskoi. Maria Magdalenalle Jeesus itse ilmensi. Tuomaalle Jeesuksen haavat kertoivat: Jeesus elää, hän on totisesti noussut kuolleista...”

Jeesus todellakin elää. Emme katsele nyt tyhjää hautaa, vaan näemme edesämme sen, kuinka Jerusalemilaiset näkevät kuinka syntymästään saakka rampana elänyt mies on terveenä muiden edessä. Pietarin mukaan ramman miehen parantumisen on todistuksena Jeesuksen voimasta ja siitä että Jeesus elää. Pietari julistaa: ”Israelin miehet, mitä te tätä ihmettelette tai mitä te meitä noin katsette, ikään kuin me omalla voimallamme tai hurskaudellamme olisimme saaneet hä-

net kävelemään. Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala on kirkastanut Poikansa Jeesuksen Kristuksen.” Tamminen käyttää esimerkkiä tuulesta. Kukaan meistä ei ole nähnyt tuulta. Mutta sen vaikutukset me voimme nähdä. Näemme puiden oksien taipuvan, meren aaltojen laineiden nousevan, tai koemme, kuinka tuuli hiivelee poskiamme tai saa laivan purjeen pingottumaan. Kukaan ei kiellä tuulen olemassaoloa. Tuulen vaikutukset ovat kuitenkin ilmeiset. Ei kukaan voi myöskään kieltää, että Jeesus elää. Ei, vaikka ei ole häntä nähnyt. Saattoiko Paavali kieltää hänet? Entinen seurakunnan vainoaja muuttui Jeesuksen todistajaksi. Pietarin julistuksessa toistuu ajatus: ennen – nyt: ”Muistakaa, että te ennen, lihanne puolesta pakanat, olitte ilman Kristusta, ilman toivoa ja Jumalaa maailmassa, mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.” Oletko sinä, hyvä kuulija yksi näistä elävistä todisteista, että Jeesus elää? Ehkä sinä, joka olit kuollut synteihisi voit todistaa muille, että elävä Jeesus on antanut sinulle elämän? Syntien anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän lupauksen! Jeesus kuoli puolestasi, jotta sinä saisit elää. Hän synnyttää sinussa uskoa Pyhän Hengen välityksellä. Se, että uskot, kertoo siitä, että elävä Jumala toimii ja Jeesus elää. Tamminen kirjoittaa:

Mutta jos kerran se Jeesus, jonka sinä olet tähän asti hyljännyt, elää, eikö sinun pitäisi luopua siitä väärästä epäuskoisesta mielestäsi, jossa tähän asti olet elänyt? Sitä Pietari sanoo näille kuulijoilleen: ”Te olette tapanneet sen Pyhän ja Vanhurskaan, teidän käsissänne on valta.” Hän muistuttaa tapauksesta Pilatuksen tuomioistuimen edessä. Hän, Pilatus, yritti päästää Jeesuksen, ei löytänyt mitään syytä hänes-

sä. ”Mutta mitä te teitte. Te huusitte: Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse.” Mitä on nyt näiden murhamiesten tehtävä? ”Tehkää parannus.”

Katukaa siis syntejänne, jotta ne pyyhittäisiin pois (j.19). **Jukka Thuren** kirjoittaa:

Kehotus kääntyä ja lupaus anteeksi saamisesta perustuu Messiaan kärsimykseen ja kuolemaan, mutta miten kuolema tuottaa anteeksiannon? Sitä Luukkaan Pietari ei selvittä, vaikka monet muut UT:n tekstit niin tekevät (myös 1 Piet!). Puhe Voidellun kärsimyksestä ja kuolemasta sekä vielä selvemmin j.13:n lause ”Jumala on korottanut kirkkauteen palvelijansa Jeesuksen, jonka te luovutitte ...” nojaavat Jes. 52-53:een, mutta Luukas ei selvin sanoin esitä anteeksiannon perusteeksi sijaiskärsimystä, joka hallitsee Jes:n hepr. tekstiä (”meidän rikkomustemme tähden”, ”meidän pahain tekojemme tähden”, ”Herra heitti hänen päälleen meidän syntivelkamme”). Luukas ei tartu muutamiin muihinkaan tyrkyllä oleviin mahdollisuuksiin julistaa sijaisovitusta. Vaikka hän toistuvasti sanoo, että Jeesus on ”ripustettu puuhun”, mikä on selvä viittaus 5. Moos. 21:n sanaan Jumalan kiroamaksi tulemisesta, hän ei selitä ilmausta Gal:n tavoin: Kristus on kirottu meidän asemestamme. Luukas lainaa VT:n kohtia, joihin Paavalin ristin teologia tukeutuu, mutta ei selvitä niiden tulkintaa Paavalin tavoin.

Rukoilemme päivän rukouksen sanoin: Herra, meidän Jumalamme. Sinä herätit Poikasi kuolleista ja annoit monen todistajan julistaa hänen ylösnousemistaan. Auta meitä ottamaan uskossa vastaan heidän todistuksensa. Avaa silmämme näkemään, kuinka Vapahtaja vieläkin tulee luoksemme sanassa ja sakramenteissa ja

julistaa rauhansa. Karkota epäilyksemme ja vahvista uskomme, niin että tunnustamme hänet Herraksemme ja Jumalaksemme. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. ●

Taito Heikkilä

Kalastajaksi ja paimeneksi

JOH. 21:15-19

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ
(MISERICORDIA DOMINI) 26.4.

Keväisenä Hyvän paimenen sunnuntaina useimpien tekstien keskuksena on luonnollisesti Jeesus, paras paimen ja muiden paimenten esikuva. Toisen vuosikerran epistolassa ja evankeliumitekstissä valokeilassa on kuitenkin enemmän Pietari, jonka kalastajakutsumukseen liitetään nyt myös paimenuus.

Pietaria on vahvasti seurattu niin kärsimyskertomuksissa kuin ylösnousemuksen jälkeen. Johannes saman sisäpiirin jäsenenä näki läheltä Pietarin uhot sekä lankeemukset. Tänäpäin hän kuvaa kalastajakumppaninsa elämän yhden käännekohdan. Takana olivat kärsimysilmoituksen jälkeinen vakuutus: ”Vaikka kaikki muut luopuisivat sinusta, minä en!” (Mark. 14:29), kiiristorstai-illan lupaus: ”Herra, sinun kanssasi minä olen valmis menemään vaikka vankilaankin tai kuolemaan” (Luuk. 22:33) ja lopulta karvas todellisuus: kolminkertainen Mestarin kieltäminen Jeesuksen ennakoivan sanan mukaisesti.

Tiberiaanjärven rannalla Pietari saa syväsielunhoitoa. Jeesus kutsuu häntä ensinnäkin kolme kertaa Simon Johanneksen pojaksi eli samalla nimellä kuin siinä paikassa muutamaa vuotta aiemmin kutsuessaan tätä ihmisten kalastajaksi. Pietari oli ihminen, itsessään kaikkea muuta kuin kallio, jota Pietari-nimi tarkoittaa. Lempeästi Jeesus muistuttaa tästä.

Jeesuksen ja Pietarin keskustelu kuu-

lostaa suomen kielellä oudolta, koska kreikan kielestä poiketen siinä käytetään vain yhtä rakastamista tarkoittavaa teosanaa. Kreikan kielessä sanoja on useita, ja tekstissämme käytetään kahta: fileoo ja agapoo. Ensimmäinen tarkoittaa veljerrakkautta, jälkimmäinen on pyyteetöntä, itsensä uhraavaa, jumalallista rakkautta.

Jeesuksen kolmesta kysymyksestä kahdessa ensimmäisessä Jeesus kysyy: agapas me eli rakastatko minua niin kuin minä sinua? Kolmannella kerralla hän vaihtaa verbin: Fileis me eli kysymys voitaisiin kääntää: Pidätkö minusta? Kaikkiin kysymyksiin Pietari vastaa fi lo se, sinä olet minulle niin rakas kuin mihin suinkin pystyn – enkä kykene enempään! Herra, sinä tunnet minut.

Jeesus hyväksyy Pietarin vastaukset. Kolmeen kertaan kieltänyt saa yhtä monta kertaa tunnustaa tahtonsa suunnan. Jokaiseen tunnustukseen liittyy tehtäväksiänto. Ison saaliin saaneet (153 kalaa) ammatti-kalastajat lähetettiin pian heittämään pyydyksiä eri puolille tunnettua maailmaa. Saaliskaloista muodostui seurakuntia, ja niiden hoidossa tarvittiin ihmisten ruokkimista ja kaitsemista.

Ruokkiminen on uskon perusteiden opetusta alkeista aina vahvaan ruokaan. Kaitsemiseen liittyy ainakin uskon puolustaminen ja rajankäynti harhaoppeja vastaan. Siinä paimenilla on erityinen vastuu. Ja erityisen tärkeää on karitsoiden ruokkiminen, jonka Jeesus mainitsee ensimmäisenä. Lasten ohjaaminen, varustaminen ja suojaaminen elämän matkaa varten on seurakunnan ja kotien perustehtävä. Pietari tuli hoidetuksi järven rannalla. Ei hänen perusluonteensa miksiäkään, mutta hän palveli loppuun saakka uskollisena verkkojen heittäjänä ja seurakunnan johtajana. Epistolateksti kertoo siitä kauniisti. (Perusta 2/2014) ●

Reijo Huuskonen

Eläkerovasti, Hyvinkää

Jumalan kansan koti-ikävä

1. PIET. 1: 3-9

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ
(JUBILATE) 3.5.

Tarvitsetko rohkaisua? Pietarin sanat kiinnittävät huomion toivoon ja iloon maailmassa, joka on monien vaivojen täyteistä. Pietari perustaa luottamuksensa siihen, mitä Jumala on tehnyt meille Jeesuksen Kristuksen kautta. Me elämme ihmeellistä iankaikkisen elämän odotuksen aikaa (1:3). Toivomme ei ole vain tulevassa iankaikkisessa elämässä; se on saanut alkunsa silloin kun olemme laittaneet luottamuksemme Kristukseen ja liittyneet Jumalan perheväkeen. Jumala auttaa meitä säilyttämään uskon vaikeuksienkin keskellä. Viimeinen päivä – josta myös Pietari kirjoittaa, viittaa siihen, kuinka Kristus tuomitsee kansat (Room. 14:10 ja Ilm. 20:11-15). Mitä tahansa vainoja kohtaammekaan, mikään tai kukaan ei voi vahingoittaa sieluumme, jos olemme Kristuksen omia – hänen pelastuksestaan osallisia. **F. G. Hedberg** kirjoittaa:

Siinä, missä eivät mitkään omat tekomme, ei hurskautemme eikä laki pyhine käskyineen voineet meitä auttaa, siinä Jumala suuressa laupeudessaan auttoi meitä ja on uudestisynttänyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistanousemisen kautta. Väkevä ja siunattu kuolleistanouseminen! Vain siitä elämä lähtee, elämän toivo syttyy, jopa uudestisyntymme elämään ja autuuteen. Entä toteutuuko tämä jotenkin omien valmistustemme tai tekojemme voimasta? Ei konsanaan! Kaikki tähän jättää meidät luonnollisen syntymämme varaan, emmekä voisi ikinä ponnistella irti synnistä, kuolemasta ja kadotuksesta elämän tosi toivoon. Kristus, tosi Jumala ja tosi ihminen, on nyt kuitenkin edestämme kuollut ja kuol-

leista noussut. Omistaessamme uskossa hänet kokonaan omaksemme ajassa ja iankaikkisuudessa, olemme jo nyt uudestisyntyneet elävään toivoon, emme omien tekojemme perusteella, emme lihasta ja verestä, vaan Jumalasta. Usko näet omistaa koko Kristuksen, niin kuin Jumala onkin hänet aivan omaksemme antanut. Hänen kuolemansa on meidän syntiemme kuolema ja tuho, hänen kuolleistanousemisensa meidän vanhurskautemme ja elämämme. Usko päättelee näin: Kun Herrani Kristus on noussut kuolleista, minäkin olen voittanut kuoleman ja nousen kuolleista iankaikkiseen elämään. ●

Taito Heikkilä

Taivaan kansalaisena maailmassa

ROOM. 8:9-11

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ
(CANTATE) 10.5.

Kahdeksannen luvun alku on yksi kirjeen huippukohdista. Se antaa vastauksen siihen pitkään pohdintaan, joka alkoi jo luvussa 6 ja tiivistyi luvun 7 kuluessa. Lihan ja Hengen taistelu on kristityssäkin niin voimakas, että se uhkaa peittää Kristuksen näkyvistä. Me emme pääse irti ”vanhasta ihmisestä”. Turmeltu luonto noudattaa synnin lakia, vaikka itse tahtoisin muuta.

Paavalin näkökulmana on jatkuvasti kokonaiskäsitely ihmisestä. Ei ole kahta eri lakia. Ei ole kahta todellisuutta. On vain yksi Jumalan laki, joka on itsessään hyvä ja pyrkii rakkauteen. Lihan eli syntiinlankeemuksen tuottaman turmeluksen tähden tuo laki on kuitenkin tullut heikoksi, suorastaan voimattomaksi, ja siitä on tullut synnin laki. Se vain synnyttää ja paljastaa himoja vanhassa ihmisessä, ei uutta elämää.

Siksi Paavali korostaa korostamasta päästyäänkin: ihmisen pelastus on syntyisen vanhurskauttamista. Hän ikään kuin

toistaa Jeesuksen opetusta siitä, että ter-
veet eivät tarvitse parantajaa, vaan sairaut.
Jumala vanhurskauttaa jumalattoman ih-
misen. Siksi mikään kadotustuomio ei
kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa. Kris-
tus tehtiin synniksi meidän edestämme.
Näin synti tuomittiin ihmisessä – Jeesuk-
sessa, joka on todellinen ihminen ja todel-
linen Jumala. Niinpä Kristus on meille lain
vaatima vanhurskaus. Kristus on meille
kaikkea sitä, mitä laki vaatii. Hän on meil-
le täydellinen lähimmäisen rakastaminen
ja hän on meille täydellinen Jumalan rakas-
taminen.

Kristuksen ansiosta synnin lain tilalle
on tullut Hengen laki. Synnin laki oli ky-
kenemätön tuottamaan hyvää. Se palve-
li vain ”lihaa” eli turmeltunutta ihmistä.
Vaikka laki edelleen oli sisällöltään hyvä, se
ei kyennyt tuottamaan hyviä tekoja pelkäs-
tään ihmistä käskemällä. Siitä tuli synnin
palvelija, synnin laki. Kristuksen ristinkuo-
leman kautta lain vaatimus täytettiin. Lain
rikkomisen vaatima rangaistus kärsittiin.
Silloin synnin lain tilalle tuli jotain muuta.

Paavali liittyi tässä opetuksessaan suuren
profeettojen ja häntä edeltäneiden juu-
talaisten hurskaiden opetuksiin. Lopun
ajan uudistus on Messiaan tuomaa Pyhän
Hengen uudistusta. Jumala tekee Henken-
sä kautta syntiset eläviksi. Kivisydämet
korvataan lihasydämellä. Uusi yhteys Ju-
malaan merkitsee sydämen ympärileik-
kausta Hengessä. Se on siis uuden liiton
merkki. Liiton sisältö on sama kuin ennen-
kin. Se on armoliitto. Se on Abrahamin liit-
to. Mutta se on uusi liitto koska se on uu-
distuksen liitto. Se nostaa ihmiset synnin
ja lihan vallasta palvelemaan Kristusta. Uu-
si elämä on ylösnousemuselämää. Se on
elämää kuolleista. Meidät on tehty elävik-
si Hengessä, kuten Kristuskin tehtiin. Sik-
si meidän uutta elämäämme ohjaavat sekä
Henki itse että Hengen laki. Kaikki Hengen
johtoon annetut ihmiset ovat vaihtaneet
lain ahdistuksen Kristuksen armoon. Sik-

si Hengen laki tuottaa heidän elämässään
hedelmää, jota he eivät itse usein edes huo-
maa. Henki luo uutta elämää ja Hengen la-
ki synnyttää Jumalan rakastamista ja lä-
himmäisen auttamista.

Pyhän Hengen lahja on lisäksi vakuu-
tena siitä, että synnin valta tullaan kerran
poistamaan lopullisesti uudessa luomis-
työssä. Kristuksen ylösnousemus merkitsi
synnin ja turmeluksen täydellistä voitta-
mista. Samalla tavalla uskovat tullaan he-
rättämään ruumiillisesti kuolleista. Paava-
li opettaa monissa kirjeissään, että Jumala
on painanut Pyhän Hengen suorastaan si-
netiksi meidän päällemme. Me olemme
kuin taivaaseen lähetettyjä kirjeitä, joiden
päällä on Jumalan helposti tunnistetta-
va sinetti. Kun kirje saapuu perille, se tun-
netaan ja hyväksytään (vrt. 2. Kor. 1:22; Ef.
1:13-14).

Pyhä Henki on siten vakuutena siitä, et-
tä myös meidän ruumiimme herätetään
kuolleista. Kaikki uudistetaan ja katoavai-
suuden aika on mennyt. Jumalan tuomio
on silloin jo toteutunut, ja sillä on tärkeä
merkitys tulevaisuutta ajatellen: se pitää
synnin kahleissa. Uudessa luomistyössä ei
synnille ja lankeemukselle ole siten enää
sijaa. Tätä riemun aikaa Paavali odotti, ja
kehotti jokaista uskovaa odottamaan si-
tä hänen kanssaan. Se on aikaa, jolloin me
saamme ”olla aina Herran kanssa”, kuten
Paavali toisaalla totesi (1. Tess. 4:17). (Teok-
sesta Timo Eskola: Evankeliumi Paavalin
mukaan) ●

Timo Eskola
TT, dos.

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

ROOM. 8:24-28 5. SUNNUNTAI
PÄÄSIÄISESTÄ (RUKOUSSUNNUNTAI,
ROGATE) 17.5.

Onko Paavalin mielestä jotkut ihmiset jo
ennalta valittu pelastukseen ja toiset jätet-

ty kadotuksen valtaan? Jotta saisimme sel-
vyyden tähän ahdistavaan kysymykseen,
meidän on tehtävä yhteenveto edellä esite-
tystä analyysistä. Tässä Roomalaiskirjeen
kohdassa Paavali lohduttaa ennen kaikkea
kärsimyksissä eläviä kristittyjä. Hän muis-
tuttaa, että tämän hetken ahdistukset ei-
vät ole verrattavissa siihen kirkkauteen, jo-
ka lahjoitetaan ylösnousemuksessa. Mutta
mitä on määrätty ja mihin? Kuka on mää-
rätty pelastukseen ja millä tavalla?

Jakso alkoi usein toistetulla ja monil-
le rakkaalla lauseella: ”Me tiedämme, et-
tä kaikki koituu niiden parhaaksi, jotka
rakastavat Jumalaa”. Tämän lauseen koh-
dalla on unohdettava vanhat tunnesiteet
näihin sanoihin ja pohdittava, mitä Paa-
vali tarkoitti niillä. Paavali sanoo, että Ju-
mala vaikuttaa tulevaa (eskatologista, lo-
punajallista) hyvää niille, jotka on hänen
pelastussuunnitelmansa mukaisesti kut-
suttu pelastukseen. Hän tarkoittaa nimen-
omaan pelastusta. Siksi hän sanoo: ”jotka
hän on suunnitelmansa mukaisesti kut-
sunut omikseen.” Jumalalla on pelastus-
suunnitelma ja hän myös toteuttaa sitä
maailmassa.

Mutta pelastaako Jumala vain tietyt ih-
miset? Tärkeä sana tuon suunnitelman
toteuttamisen kuvauksessa on sana ”kut-
sua”. Se on yksi Paavali lempisanoista. Ih-
misiä kutsutaan pelastukseen evankeliumilla.
Paavali on Roomalaiskirjeen alussa
todennut, että hänet itsensäkin on asetet-
tu tuohon kutsumistehtävään. Hän välit-
tää evankeliumia, ja jokainen, joka ottaa
sen vastaan, pelastuu. Ilman kutsua ei ole
valintaa.

Jakeen 29 lause ”Ne, jotka hän edeltäkä-
sin on valinnut” kuulostaa suomeksi to-
sin ennaltamääräämiseltä. Onko Jumala
sittenkin valinnut jotkut yksilöt ennalta?
Tämä ongelma on itse tehty. Se johtuu ni-
mittäin kääntämisen vaikeudesta. Kuten
yllä nähtiin, sana ”valittu” merkitsee Ju-
malan tuntemia ihmisiä. He eivät ole kei-

tä tahansa ”etukäteen” valittuja ihmisiä.
He ovat juuri niitä pelastukseen kutsun
kautta valittuja, jotka ovat löytäneet evan-
keliumin. Sanatarkasti lause tarkoittaa:
nämä ”Jumalan tuntemat” (siis uskovat).

Yksi ennaltamääräys jaksossa kuiten-
kin on, siitä ei ole epäilystäkään. Seuraava
lause on sotkenut monen teologin mielen
ja tehnyt kohdasta vaikeasti selitettävän.
Itse asia ei kuitenkaan ole lainkaan vai-
kea. Paavali sanoo nimittäin seuraavak-
si: ”[Ne...] hän on myös edeltä määrännyt
oman Poikansa (p.o. Poikansa kuvan) kal-
taisiksi”. Kuten edellä nähtiin, Paavali pu-
hui Pojan ”kuvasta”. Kuvan kaltaisuus oli
hänelle tärkeä Vanhan testamentin termi.
Lauseen ajatus on selvä. Maallisen kuvan
kaltaisuus kaikilla oli jo olemassa. Sen tu-
lee kuitenkin muuttua. Jumala on ”ennal-
ta” määrännyt kaikki uskovat Poikansa
kuvan kaltaisuuteen ylösnousemuksessa.

Jokainen, joka on kutsuttu evankeliumilla,
saa olla varma ylösnousemukses-
taan. Jumalan lupaus ylösnousemuksesta
on varma kuten Paavali edellä jo vakuutti
saman luvun jakeessa 11. Nyt hän vielä ko-
rosta: ”niin että hänen Poikansa olisi esi-
koinen suuressa veljesjoukossa”. Jumalan
Poika on esikoinen kuolleista nousseiden
joukossa. Tämä on lohdutus niille, jotka
ovat kärsimysten keskellä. Paavali muis-
tuttaa, että tämän hetken ahdistukset ei-
vät ole verrattavissa siihen kirkkauteen,
joka lahjoitetaan ylösnousemuksessa. Sen
suurempaa lohdutusta ei ole olemassa.

Jakson 8:28-30 analyysi osoittaa, että
jakeet eivät anna tukea perinteisen kak-
sinkertaisen predestinaation opetukselle.
Kalvinistisen tulkinnan mukaan nimit-
tään Jumalan sanotaan jo aikojen alussa
jakaneen ihmiskunnan kahtia ja määrän-
neen toiset ihmiset pelastukseen ja toi-
set kadotukseen. Eräät selittäjät väittävät,
että Kristus on kuollut vain pelastuvien
puolesta, ei kaikkien ihmisten puolesta.
Paavali ei kuitenkaan vielä pohtinut myö-

hempinä vuosisatoina suosituksi tullutta kysymystä siitä, tunsiko Jumala edeltä myös ne yksilöt, jotka tulisivat ottamaan pelastuksen evankeliumin vastaan. Tätä problematiikkaa hän ei käsittele edes Israelin kansan paatumusta arvioidessaan (Room. 9-11). Myös Israelin kansan paatumus samastuu sen syntiin. Sydämen kovuus oli Israelin ongelma kaikkina vuosisatoina ennen Messiaan tuloa ja ymmärrettävä syy Messiaan hylkäämiseen. Edes heiltä Paavali ei sulkenut mahdollisuutta kääntyä Jumalan puoleen. Kristus on kuollut kaikkien syntisten puolesta.

Kohta sisältää kaksi luontevaa tekijää Paavalin laajassa esityksessä (j. 18-39), jossa hän lohduttaa ahdistuksessa ja vainoissa eläviä uskovia tulevan ylösnousemuksen toivolla. Ensinnäkin kutsuminen ja vanhurskauttaminen ovat kokonaan Jumalan työtä. Toiseksi Paavali korostaa, että evankeliumin kautta valitut ja lapseuteen otetut syntiset, jotka Jumala itse on vanhurskauttanut, saavat olla varmoja tulevasta uudistuksestaan. Jumala on määrännyt heidät Kristuksen kaltaisuuteen viimeisenä päivänä, ja tästä seuraa varmuus: heidät on jo kirkastettu. Termit valinta ja kutsuminen esiintyvät Roomalaiskirjeessä useaan kertaan yhdeksännessä luvussa. Jumalan kutsu koskee kaikkia Aadamin jälkeläisiä. Se on julistettava erotuksetta kaikille. «Sellaisiksi [laupeuden astioiksi] hän on kutsunut meidät, olimmepa juutalaisia tai emme» (9:24). Kymmenennessä luvussa tämä kutsuminen samastuu suoranaisesti evankeliumin, ”uskon sanan”, julistamiseen (10:8). Juutalaisten ja kreikkalaisten välillä ei ole eroa, vaan jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu (10:13). ”Usko Syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana” (10:17). Paavalin Kristus-keskeinen predestinaatiokäsitys on universaali. Se koskee kaikkia ihmisiä. Jumala ei ole valinnut

ihmiskunnasta vain yksittäisiä ihmisiä pelastukseen. Pelastusopin kaksijakoisuus ei kulje toisaalta myöskään hurskaiden ja syntisten välillä, kuten perinteisen juutalaisen teologian mukaan oli ajateltu. Kristuskeskeinen pelastusoppi puhuu syntisten vanhurskauttamisesta uskosta. Siksi Jumalan predestinaatio keskittyy Kristukseen. Ihmiset on määrätty pelastumaan Kristuksessa. Vain evankeliumin kutsu voi tuoda pelastavan sanoman syntisille.

Paavalin näkemys pelastuksesta ei siten vaihdu kesken kirjeen. Hän ei toisaalla puhu vahingossa jumalattoman vanhurskauttamisesta ja syntisille tarjotusta pelastuksesta tuodakseen kahdeksännessä luvussa esille varsinaisen näkemyksensä: vain osa ihmisistä voi pelastua. Ei toki. Ketään ei ole jätetty evankeliumin ihmeellisen lahjan ulkopuolelle. Evankeliumi on syntisten evankeliumi.

Mitä Paavalin mukaan sitten on määrätty edeltä? Paavali opettaa, että Jumala on kyllä määrännyt tuomion kaikille ihmisille. ”Jumala on sulkenut kaikki tottelemattomuuteen, että hän kaikkia armahtaisi” (11:32, 1938 käännös). Kaikille syntisille on määrätty tuomio, siitä ei pääse yli eikä ympäri. Mutta synnin vankeilaan suljetulle, tuomion alla elävälle ihmiskunnalle on Jumalan suunnitelmassa määrätty (prothesis) yksi pelastustie: Jumalan Pojan evankeliumi. Kristus on tehty synniksi kaikkien ihmisten edestä. Siksi evankeliumi Kristuksesta vapauttaa synnin orjan tuomion predestinaatiosta eli ennalta määrätystä kadotuksesta. Siksi on myös välttämätöntä kutsua ihmisiä pelastukseen evankeliumilla, sillä ”kuinka he voivat uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet?... Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta.” (Room. 10:14, 17) (Teoksesta Timo Eskola: Evankeliumi Paavalin mukaan) ●

Timo Eskola